

**Povezanost vezanosti za školu s
rizičnim ponašanjima učenika
predmetne nastave Osnovne škole
Bedekovčina**

prikaz rezultata istraživanja

Maja Kotarski, magistra psihologije

siječanj, 2021.

Sadržaj

- **Uvod**

 - Vežanost za školu

 - Rizična ponašanja

 - Odnos vežanosti za školu i rizičnih ponašanja

- **Cilj i problemi istraživanja**

- **Metoda**

- **Rezultati**

- **Rasprava**

- **Zaključak**

Uvod

- Sličnosti i razlike među učenicima u različitim područjima (izgled, školski uspjeh, **ponašanje**, interesi, stavovi i ostalo)

Neprimjerena i nepoželjna
– rizična ponašanja

Zaštitni čimbenici

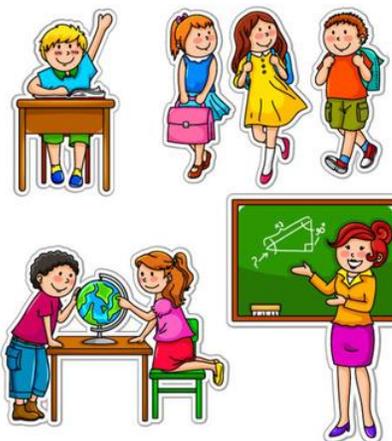

Aktivnosti školskog
preventivnog programa

Vežanost za školu

- sustav stavova, motivacijskih uvjerenja, emocija i ponašanja učenika povezanih sa školom, učiteljima i školskim vrijednostima koje se promiču

PRIVRŽENOST ŠKOLI

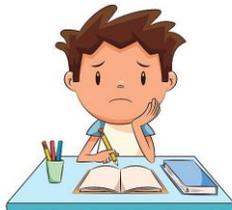

PREDANOST
IZVRŠAVANJU
ŠKOLSKIH ZADATAKA

Rizična ponašanja

- ponašanje mlade osobe koje povećava vjerojatnost nekog specifičnog neželjenog rezultata, ima moguće negativne posljedice na samu osobu i njezinu okolinu te može povećati vjerojatnost nastanka poremećaja u ponašanju

**BEZVOLJNOST I
RASTRESENOST**

**MARKIRANJE I
KORIŠTENJE
PSIHOAKTIVNIH
TVARI**

**AGRESIVNO
PONAŠANJE**

Odnos vezanosti za školu i rizičnih ponašanja

- viša vezanost za školu povezana s manje tučnjave u dobi od 13 godina te manje vrijeđanja u dobi od 14 godina (Higgins i sur., 2020)
- negativan odnos prema školi značajno objašnjava nepoželjna ponašanja adolescenata
(Rajhvajn, Sušac i Ajduković, 2019; Vrbec, 2015)
- snažnija privrženost školi negativno povezana sa svim faktorima rizičnog ponašanja (Bošnjak, 2018)

Cilj i problemi istraživanja

- **CILJ:** ispitati odnos vezanosti za školu, rizičnih ponašanja te individualnih karakteristika i obilježja učenika
- **PROBLEMI:**
 1. Ispitati razlike u vezanosti za školu s obzirom na rod i dob.
 2. Ispitati razlike u manifestiranju rizičnog ponašanja s obzirom na rod i dob.
 3. Ispitati povezanost vezanosti za školu i manifestiranja rizičnih ponašanja.
 4. Ispitati doprinos individualnih karakteristika i obilježja učenika te manifestiranja rizičnih ponašanja u objašnjavanju vezanosti za školu.

Metoda

202 učenika predmetne nastave Osnovne škole Bedekovčina

80

122

5. razred ($N=56$), 6. razred ($N=56$), 7. razred ($N=46$), 8. razred ($N=44$)

10 - 14 godina, prosječna dob $M= 12.05$ godina uz $SD=1.164$

MJERNI INSTRUMENTI:

1. *Skala rizičnih ponašanja mladih* (Ricijaš i sur., 2010)
2. *Skala vezanosti za školu* (Roviš i Bezinović, 2011)
3. pitanja o rodu, dobi, razredu, pohađanju dodatne i dopunske nastave, izvannastavnih aktivnosti, broju izostanaka, prisutnosti najboljeg prijatelja u razredu ili u školi, o članovima kućanstva, zadovoljstvu podrške koju im članovi kućanstva pružaju te postignutom školskom uspjehu na kraju prošle školske godine.

Rezultati (2)

- manifestacija rizičnih ponašanja: najviše **bezvoljnost i rastresenost** ($M=1.7$, $SD=0.45$), zatim **agresivno ponašanje** ($M=1.11$, $SD=0.24$), a najmanje **markiranje i konzumacija psihoaktivnih tvari** ($M=1.06$, $SD=0.15$)
- **ne postoji statistički značajna razlika u manifestaciji bezvoljnosti i rastresenosti ($t(200)=.26$, $p >.05$), markiranju i konzumaciji psihoaktivnih tvari ($t(200)=-.77$, $p >.05$) te agresivnom ponašanju ($t(200)=-.45$, $p >.05$) s obzirom na rod sudionika**
- **učenici petih razreda izvještavaju o najnižoj, a učenici osmih razreda o najvišoj manifestaciji bezvoljnosti i rastresenosti te manifestaciji ponašanja vezana za markiranje i konzumaciju psihoaktivnih tvari**
- **nema razlike u manifestaciji agresivnog ponašanja između učenika različitih razreda**

Rezultati (3)

PRIVRŽENOST ŠKOLI

- **negativno i značajno** povezana sa svim dimenzijama manifestacije rizičnih ponašanja
- najsnažnije korelira sa **zadovoljstvom podrške koju pruža obitelj** te zadovoljstvom izbora izvannastavnih aktivnosti te članova kućanstva i bezvoljnošću i rastresenošću

PREDANOST IZVRŠAVANJU ŠKOLSKIH ZADATAKA

- negativno i značajno povezana sa svim dimenzijama manifestacije rizičnih ponašanja
- najsnažnije je povezana s **bezvoljnošću i rastresenošću**, a značajno korelira i s prosjekom ocjena, pohađanjem dopunske nastave, zadovoljstvom izbora izvannastavnih aktivnosti, zadovoljstvom podrške koju pruža obitelj te članovima kućanstva

Rasprava

Visoka vezanost za školu – **pohvala za sve djelatnike škole**

Može se povećati pozitivnijim odnosom učitelja s učenicima, pohvaljivanjem napretka, prilagođavanjem načinima učenja te poštivanjem različitosti između učenika, obraćanjem imenom učenicima – radionice putem ŠPP-a

Važnost što većeg broja izvannastavnih aktivnosti

Vrlo važna podrška i interes roditelja

Nemogućnost generalizacije rezultata

Nejednak omjer učenika i učenica

Samoprocjena rezultata

Nemogućnost zaključivanja o uzročno – posljedičnim vezama

Nejednaki uvjeti ispunjavanja

Zaključak

- nema statistički značajne razlike u dimenzijama vezanosti za školu i manifestaciji rizičnih ponašanja s obzirom na rod
- što su učenici viši razred, odnosno stariji, to su manje vezani za školu, a više iskazuju bezvoljnost i rastresenost te ponašanja vezana uz markiranja i konzumaciju psihoaktivnih tvari dok se razlike za agresivno ponašanje nisu potvrdile
- Zadovoljstvo podrškom koju pruža obitelj pokazalo se najsnažnijim prediktorom vezanosti za školu, dok je jedino bezvoljnost i rastresenost značajan prediktor rizičnih ponašanja
- **Omogućiti što više izvannastavnih aktivnosti, upoznati roditelje s rezultatima istraživanja te stvarati pozitivno i ugodno školsko okruženje**

Literatura

- Bošnjak, M. (2018). *Pozitivni i negativni aspekti odnosa prema školi*. Neobjavljeni diplomski rad. Osijek: Filozofski fakultet.
- Higgins, K., Perra, O., Jordan, J. A., O'Neill, T. i McCann, M. (2020). School bonding and ethos in trajectories of offending: Results from the Belfast Youth Development Study. *British Journal of Educational Psychology*, 90(2), 424-448.
- Rajhvajn Bulat, L., Sušac, N. i Ajduković, M. (2019). Doprinos nekih osobnih i okolinskih varijabli u objašnjavanju eksternaliziranih problema adolescenata. *Društvena istraživanja: časopis za opća društvena pitanja*, 28(2), 271-293.
- Ricijaš, N., Krajcer, M. i Bouillet, D. (2010). Rizična ponašanja zagrebačkih srednjoškolaca – razlike s obzirom na spol. *Odgojne znanosti*, 12(1 (19)), 45-63.
- Roviš, D. i Bezinović, P. (2011). Vežanost za školu – analiza privrženosti školi i predanosti školskim obvezama kod srednjoškolaca. *Sociologija i prostor: časopis za istraživanje prostornoga i sociokulturnog razvoja*, 49(2 (190)), 185-208.
- Vrbec, A. (2015). *Odnos između privrženosti školi, školskog neuspjeha i rizičnih ponašanja adolescenata*. Neobjavljeni diplomski rad. Zagreb: Edukacijsko – rehabilitacijski fakultet.

KORIST OVOG ISTRAŽIVANJA ZA ŠKOLU

- **usporedba rezultata** sa samovrednovanjem škole -2018. godine
 - ostvaren napredak u više područja
- **procjena trenutnog stanja** – pojavnost rizičnih ponašanja
- **potvrda** da smo dosad ulagali u područja koja su se pokazala kao važni zaštitni čimbenici
- **smjernice** u što dalje ulagati